

GYÁSZKÖZLEMÉNY

A Katedra folyóirat mély megrendüléssel tudatja, hogy elhunyt Tóth Károly, a Katedra Alapítvány kuratóriumának tagja, a Fórum Kisebbségkutató Intézet alapító igazgatója. Búcsúztatását a folyóirat novemberi száma közli.

TARTALOMJEGYZÉK

- 3 ÖLLÖS LÁSZLÓ: EURÓPA ÉS MI
- 4 LELKES VINCE:
A GYERMEK A LEGFONTOSABB
- 6 KELE VIRÁG: MEDIÁCIÓ
– AVAGY A MINŐSÉGI KONFLIKTUSKEZELÉS
- 8 LADNAI ATTILÁNÉ SZERENCSES ANITA:
ÉRZELMEK, MOTIVÁCIÓ ÉS BÖLCSESSÉG
– AVAGY A POZITÍV OKTATÁS 'SAVA ÉS BORSÁ' (2. RÉSZ)
- 11 GALAMBOS BARBARA: AZ ÉRZELMI
INTELLIGENCIA JELENTŐSÉGE
- 13 RABEC ISTVÁN:
ÉPÍTÜNK OSZTÁLYKÖZÖSSÉGET!
- 14 BRUTOVSZKY GABRIELLA:
ISMERKEDÉS JÁTÉKOSAN
- 16 KLEMEN TERÉZIA: NEMZETI GYÁSZNAP
(OKTÓBER 6.) – AZ ARADI VÉRTANÚK
EMLÉKEZETE
- 18 HROMADA ATTILA: 60 ÉV TÁVLATÁBÓL
– 1956 A KATEDRÁN
- 20 KOMJÁTI ILONA: ÖSSZERENDEZETT,
HARMONIKUS NAGYMOZGÁSOK
KIALAKÍTÁSA AZ ÓVODÁBAN
- 21 MÉRY JÁNOS: AZ ELFELEDETT FELVIDÉKI
ÍRÓ, JANKOVICS MARCELL
- 23 HORVÁTH GÉZA: KELL-E „MAGOLNI”
A TERÜLET- ÉS TÉRFOGATKÉPLETEKET?
- 25 ZOLCZER PÉTER:
NYELVTANULÁSI STRATÉGIÁK (4. RÉSZ)
- 26 VÍZKELETI LÁSZLÓ: MONDATTANI
ELEMZÉSEK – GENERATÍV GRAMMATIKA
A KÖZÉPISKOLAI OKTATÁSBAN
- 27 CSICSAY ALAJOS:
MÉG EGYSZER A HALAKRÓL
- 28 NAGY KITTI: A FA FELÉPÍTÉSE
- 30 TEHETSÉGEK
- 32 LEGKREATÍVABB ISKOLAI RENDEZVÉNY
- 33 ISKOLAHÍREK
- 35 HÁZUNK TÁJA
- 36 FELHÍVÁS

ÖLLÖS LÁSZLÓ

EURÓPA ÉS MI

Mi, pedagógusok, csak életük egy szakaszán kísérjük diákjainkat, és akkor is csak személyiségük egy, az iskolában megjelenő részével találkozunk. Ám ez sem kevés. Nemcsak a távoli jövőnk függ tőle, hogy mit kezdünk ezzel a lehetőséggel.

Minden kornak megvannak a maga kihívásai. Ahhoz, hogy meg tudjon felelni nekik a gyermek, meg kell velük ismerkednie. Tehát a jelen legfontosabb kérdései sem maradhatnak ki a tantárgyak témarendjéből.

A közelmúltban nálunk is megfordult egy, a gyermekeink jövőjét alapjában érintő folyamat: az Európai Unió tekintélye nemcsak nem nőtt tovább, hanem csökkenésnek indult. Szembe kell hát néznünk a fordulat okaival.

Ma is az az egyik gyengéje annak a felfogásnak, amelyik az európai politikai egységet pusztán az univerzális emberi jogok és az alkotmányos demokrácia eszméjére szeretné építeni, hogy Európának nem elég az egyetemes emberi értékeket magáénak vallania, hanem sajátosan európainak is kell maradnia. Másként önmaga számára sem lesz világos, hogy mi is valójában. Saját polgárai sem fogják tudni és érezni, hogy európaiként kik és mik is ők a világ sokféleségében. Ami ebben a helyzetben megmarad, az a korábbi nemzeti identitásuk. Jellegeből eredően azzal együtt, ami Európa problémáit okozza.

Ez az ellentmondás az egyik oka az absztrakt, pusztán emberi jogi európai identitás ugyancsak mérsékelt sikerének. Az elképzelést persze nem szabad lebecsülnünk. Nyilvánvaló, hogy éppen Európa az a hely, ahol az emberi jogok eszméjének és az alkotmányos demokráciának központi szerepet kell játszania az emberek európaiságában. De nem az egyedülit. Egyébként most sem lesz képes feloldani azt az ellentmondást, ami a felvilágosodás óta közte és a nemzetállam eszméje közt feszül.

Az európaiság sajátosságainak helyet kell kapniuk az unió értékrendjében. Ha egyetértésre épülő rendet szeretnénk, akkor akár olyan értékeknek is, amelyek az egyes politikai eszmeáramlatok számára kulcsfontosságúak. A köztük lévő természetes konfliktusok

– hiszen azok a pluralizmus lényegéből erednek – megoldását nem az az eddig uralkodó stratégia adja, hogy közös dokumentumaikból mindazt kihagyják, amit valamelyik fél nem tekint saját alapértékének. Ennek eredménye ugyanis az általánosság olyan szintje, ami alig mond valamit az egyszerű polgár számára. Inkább azzal kellene megpróbálkozni, hogy a közösen vallott értékek mellett helyet kapjanak azok is, amelyet az egyes felek a saját szempontjukból különösen fontosnak tartanak. A határnak ebben az esetben ott kellene húzódnia, hogy semelyik sem törekedhet kizárólagosságra, azaz nem fenyegetheti a többiekét. Ehhez azonban nem elég megvallani őket, hanem eddigi értelmezési és alkalmazási történelmük ellentmondásaival is szembe kell nézni nyíltan és nyilvánosan.

Ma az EU-n belüli döntéshozatal intézményei a hagyományos nemzeti identitásokból építkező vezetők befolyásért folytatott vetélkedését teszik lehetővé. A felek a háborús erőszakról lemondtak. Ám hazaérkezve továbbra azt kommunikálják saját közvéleményüknek, hogy mit értek el a maguk országa számára.

Az egyes országok lakosai így nem láthatják, milyen célok, érdekek és értékek fűzik őket más országoknak az övékkel azonos vagy rokon társadalmi csoportjaihoz, rétegeihez. Az adott ország különféle pártjainak vezetői így abban vetélkedhetnek saját közvéleményük előtt, hogy ki érvényesíti hatékonyabban a hazai érdekeket. Az egyszerű állampolgár szemében pedig az Európai Unió sem más, mind a nemzetek küzdelmének a tere.

Aligha túlzó az állítás, hogy új korszak hajnalán élünk. Rajtunk is áll, hogy merre fordul. Ha Európát meg akarjuk tartani, akkor meg kell tanítanunk gyermekeinknek, miben állnak értékei. De azt is, hogy mi mindenben rejtőzik hajlama a pusztításra. Ha képesek leszünk különbséget tenni aközött, amit tovább kell vinnünk, és amit hátra kell hagynunk, akkor nőhet újra az Európai Unió tekintélye. Ám csak azáltal, hogy valóban egy jobb jövő reményét kínálja, és nem csak az illúzióját.